ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.02.2005
COM(2005) 53 τελικό

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ενέργειες προτεραιότητας για να ενισχυθεί η συνεργασία στον τομέα των αρχείων στην Ευρώπη

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στις 6 Μαΐου 2003, το Συμβούλιο των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με τα αρχεία στα κράτη μέλη.[1] Στο ψήφισμα αυτό καλείται η Επιτροπή να συγκροτήσει ομάδα εμπειρογνωμόνων, οι οποίοι θα αντιπροσωπεύουν επίσης τα νέα κράτη μέλη, με σκοπό την εξέταση ορισμένων θεμάτων που αφορούν την κατάσταση των αρχείων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την υποβολή έκθεσης στο Συμβούλιο, στην οποία θα περιλαμβάνονται προσανατολισμοί για αυξημένη μελλοντική συνεργασία στον τομέα των αρχείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το ψήφισμα της 6ης Μαΐου 2003 βασίζεται σε προηγούμενο ψήφισμα του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 1991[2]. Το εν λόγω ψήφισμα της 14ης Νοεμβρίου 1991 είχε οδηγήσει σε έκθεση εκ μέρους ομάδας εμπειρογνωμόνων, *Τα Αρχεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση*[3], η οποία υπεβλήθη στο Συμβούλιο το 1993. Σε συνέχεια αυτής της έκθεσης, το Συμβούλιο, στα συμπεράσματα της 17ης Ιουνίου 1994[4], υπογράμμισε τη σημασία των αρχείων ως μέρους της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης και συμφώνησε ως προς τη σημασία που έχει μια μεγαλύτερη συνεργασία στον τομέα των αρχείων. Αυτά τα συμπεράσματα του Συμβουλίου αποτέλεσαν σημαντικό καταλύτη για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών αρχείων στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας.

Από το 1993, οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας σημειώνουν συνεχή και ταχεία πρόοδο, με άμεσες επιπτώσεις στη διαχείριση της τεκμηρίωσης και της αρχειοθέτησης. Επί πλέον, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής η Ευρωπαϊκή Ένωση επεκτάθη από 12 σε 25 κράτη μέλη. Πολλά από τα κράτη μέλη, καθώς και τα όργανα της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν υποστεί πολυάριθμες νομοθετικές μεταβολές με σκοπό να χορηγηθεί στους πολίτες μεγαλύτερη πρόσβαση στην πληροφόρηση και τα έγγραφά τους. Επίσης εντάθηκε σε μεγάλο βαθμό η σημασία της ροής της πληροφορίας δια μέσου των συνόρων. Οι εξελίξεις αυτές είχαν σημαντικές επιπτώσεις στη διαχείριση εγγράφων και αρχείων και οδήγησαν στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ως προς την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας στον τομέα αυτό μεταξύ των κρατών μελών και των οργάνων της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή χαιρέτισε το ψήφισμα του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2003 ως ευκαιρία να αντιμετωπιστούν τα θέματα που αφορούν τη διαχείριση εγγράφων και αρχείων στη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε απόκριση στο ψήφισμα του Συμβουλίου, μια ομάδα αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες από καθένα των 25 κρατών μελών συνέδραμε την Επιτροπή στην προετοιμασία της *Έκθεσης για τα Αρχεία στη Διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση*. Η έκθεση αυτή υποβλήθηκε στο Συμβούλιο μαζί με το συνημμένο σχέδιο πρότασης της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις ενέργειες προτεραιότητας για να ενισχυθεί η συνεργασία στον τομέα των αρχείων στην Ευρώπη.

Η έκθεση περιγράφει τη σημερινή κατάσταση των δημόσιων αρχείων στα κράτη μέλη και τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και την πιθανή εξέλιξη της διαχείρισης εγγράφων και αρχείων και του ρόλου των υπηρεσιών αρχείων κατά τον 21ο αιώνα.

---

1 ΕΕ C113 της 13.5.2003
2 ΕΕ C314 της 5.12.1991
3 ΥΕΕΕΚ, 1994, ISBN 92-826-8233-1
4 ΕΕ C235 της 23.8.1994

Σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2003, η έκθεση περιλαμβάνει ορισμένους προσανατολισμούς για αυξημένη μελλοντική συνεργασία στον τομέα των αρχείων καθώς και προτάσεις για συγκεκριμένες ενέργειες στον τομέα των αρχείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.[5]

Οι προτεινόμενες ενέργειες προτεραιότητας που αναφέρονται στην έκθεση περιλαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό ή την αποκατάσταση ζημιών σε έγγραφα ή απώλειας αρχείων από φυσικές ή άλλες καταστροφές, αντλώντας διδάγματα από φυσικές καταστροφές όπως οι πλημμύρες που πρόσφατα έπληξαν διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Προτείνεται επίσης η βελτίωση της συντήρησης των εγγράφων και των αρχείων, και μεταξύ άλλων μέτρα για την προαγωγή των πάσης φύσεως προδιαγραφών για κτίρια και χώρους αποθήκευσης αρχειακού υλικού. Η συνεργασία στον τομέα των αρχείων πρέπει ιδιαίτερα να ενισχυθεί όσον αφορά τη γνησιότητα, την επί μακρόν διατήρηση και προσβασιμότητα των ηλεκτρονικών εγγράφων και των αρχείων. Γίνονται επίσης προτάσεις ως προς μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε να προλαμβάνεται η κλοπή αρχείων και ως προς ρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν για την ανάκτηση κλαπέντων εγγράφων. Προτείνεται επί πλέον η δημιουργία μιας πανευρωπαϊκής πύλης στην αρχειακή κληρονομιά της διευρυμένης Ένωσης ώστε να υπάρξει ευκολότερη και διασυνοριακή πρόσβαση στα αρχεία για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτές οι ενέργειες προτεραιότητας θα εφαρμοστούν με στενότερο συντονισμό, διάδοση των πληροφοριών και ανταλλαγή χρηστών πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Προς τον σκοπό αυτό, η έκθεση προτείνει τη σύσταση ομάδας αρχειονόμων των κρατών μελών της ΕΕ και των οργάνων της ΕΕ. Η ομάδα αυτή θα εξασφαλίζει την ανταλλαγή πληροφοριών και θα επιδιώκει περαιτέρω συνεργασία στον τομέα των αρχείων με βάση συμφωνία και πλήρη τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Θα επικεντρωθεί στις συγκεκριμένες ενέργειες που αναφέρονται στην έκθεση και ειδικότερα στις ενέργειες προτεραιότητας που αναφέρονται ανωτέρω. Η ομάδα αρχειονόμων προβλέπεται ότι μετά από περίοδο τριών ετών θα προβεί στην εκπόνηση μιας πρώτης έκθεσης προόδου για τις ενέργειες προτεραιότητας στον τομέα των αρχείων στην Ευρώπη.

[5] Για περισσότερες πληροφορίες βλ. συνημμένη Σύνοψη της Έκθεσης

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ενέργειες προτεραιότητας για να ενισχυθεί η συνεργασία στον τομέα των αρχείων στην Ευρώπη

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 151 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο,

την πρόταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ως επακόλουθο του ψηφίσματος του Συμβουλίου και των υπουργών πολιτισμού που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου της 14ης Νοεμβρίου 1991 για διακανονισμούς όσον αφορά τα αρχεία[6], και των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 1994 σχετικά με την αυξημένη συνεργασία στον τομέα των αρχείων[7], σημειώθηκε αρχική πρόοδος προς μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα των αρχείων.

(2) Το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τα αρχεία στα κράτη μέλη[8] τόνισε τη σημασία που έχουν τα αρχεία για την κατανόηση της ιστορίας και του πολιτισμού της Ευρώπης καθώς και για τη δημοκρατική λειτουργία της κοινωνίας εντός του πλαισίου της διεύρυνσης της Ένωσης την 1η Μαΐου 2004.

(3) Έχουν συσταθεί πολυεπιστημονικά βήματα εντός ενός κοινοτικού πλαισίου για τα προβλήματα της διαχείρισης, της αποθήκευσης, της διατήρησης και της ανάκτησης αναγνώσιμων από μηχανή δεδομένων, με τη συμμετοχή δημόσιων διοικητικών υπηρεσιών και εθνικών υπηρεσιών αρχείων καθώς και εκπροσώπων των τομέων της βιομηχανίας και της έρευνας.

(4) Το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2003 υπογράμμισε την ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης των εφαρμογών των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και των λύσεων στον τομέα των αρχείων.

---

6 ΕΕ C 314, 5.12.1991, σ. 2.
7 ΕΕ C 235, 23.8.1994, σ. 3.
8 ΕΕ C 113, 13.5.2003, σ. 2.

(5) Η Επιτροπή τονίζει το έργο που έχει επιτευχθεί από τα όργανα της Ένωσης στον ειδικό τομέα των κινηματογραφικών αρχείων στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων του ψηφίσματος του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2003[9] σχετικά με τη νόμιμη κατάθεση των κινηματογραφικών έργων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και της πρότασης της Επιτροπής της 16ης Μαρτίου 2004 για σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της κινηματογραφικής κληρονομιάς και της ανταγωνιστικότητας των συναφών δραστηριοτήτων.

(6) Στο ψήφισμα της 6ης Μαΐου 2003, το Συμβούλιο κάλεσε επίσης την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση για την κατάσταση όπως έχει σήμερα και την μελλοντική ανάπτυξη των αρχείων στη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση. Η «Έκθεση σχετικά με τα αρχεία στη διευρυμένη Ένωση», που εκπονήθηκε από ομάδα εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2004, αποτελεί υγιή βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη των αρχείων στην Ευρώπη. Μετά από αίτημα του Συμβουλίου περιλαμβάνει προτάσεις για ενέργειες στην πράξη και προσανατολισμούς σχετικά με την αυξημένη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τον τομέα των αρχείων,

ΣΥΝΙΣΤΑ:

Α. Κατά τα προσεχή έτη, θα πρέπει να υλοποιηθούν από τα κράτη μέλη και τα όργανα της Ένωσης τα ακόλουθα μέτρα στον τομέα των αρχείων, με την εξής σειρά προτεραιότητας:

(1) Διατήρηση των αρχείων στην Ευρώπη και πρόληψη ζημιών σε αυτά:

– Ανάπτυξη πρότυπου σχεδίου δράσης για την προαγωγή μέτρων πρόληψης των ζημιών σε έγγραφα και αρχεία στο πλαίσιο φυσικών καταστροφών και άλλων ζημιογόνων γεγονότων,

– Προώθηση πανκοινοτικών δράσεων για τη διατήρηση και αποκατάσταση εγγράφων και αρχείων που έχουν υποστεί ζημίες,

– Καθιέρωση και προαγωγή, μέσω των εθνικών υπηρεσιών αρχείων των κρατών μελών και των υπηρεσιών αρχείων των οργάνων της Ένωσης, προτύπων και προδιαγραφών για την κατασκευή νεόδμητων κτιρίων ειδικών για τη στέγαση αρχείων.

(2) Ενίσχυση της ευρωπαϊκής διεπιστημονικής συνεργασίας για ηλεκτρονικά έγγραφα και αρχεία:

– Αύξηση της συνεργασίας για τη διαφύλαξη της γνησιότητας, της επί μακρόν διατήρησης και της προσβασιμότητας των ηλεκτρονικών εγγράφων και των αρχείων, ειδικότερα με την ενημέρωση και την επέκταση των σημερινών απαιτήσεων για τη σύσταση συστημάτων διαχείρισης ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων, όπως το MoReq (Model requirements for electronic documents and archives management systems – Πρότυπες απαιτήσεις για τα συστήματα διαχείρισης ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων), που προάγουν την καλύτερη

[9] ΕΕ C 295, 5.12.2003, σ.5.

δημόσια διοίκηση, καθώς και με τη συνέχιση της διοργάνωσης βημάτων DLM[10] για τα ηλεκτρονικά έγγραφα και αρχεία.

(3) Σύσταση και διατήρηση πύλης στο Διαδίκτυο για έγγραφα και αρχεία στην Ευρώπη:

– Διάθεση, μέσω των εθνικών υπηρεσιών αρχείων των κρατών μελών και των υπηρεσιών αρχείων των οργάνων της Ένωσης, μιας πύλης στο Διαδίκτυο που θα παρέχει ευκολότερη και διασυνοριακή πρόσβαση σε έγγραφα και αρχεία των κρατών μελών και των οργάνων της Ένωσης. Την επιμέλεια της πύλης του Διαδικτύου θα πρέπει να έχει η εθνική υπηρεσία αρχείων ενός κράτους μέλους.

(4) Προώθηση της βέλτιστης πρακτικής όσον αφορά την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη διαχείριση των εγγράφων και αρχείων και την πρόσβαση σε αυτά:

– Οι εθνικές υπηρεσίες αρχείων των κρατών μελών και οι υπηρεσίες αρχείων των οργάνων της Ένωσης θα πρέπει να παρακολουθούν τα νέα σχέδια νομοθεσίας στον τομέα αυτό που πρόκειται να θεσπιστούν σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, με σκοπό να επισημανθούν οι βέλτιστες πρακτικές, ειδικότερα όσον αφορά τις απαιτήσεις για τη διαχείριση των εγγράφων και αρχείων και την πρόσβαση σε αυτά.

– Να διασυνδεθούν τα δεδομένα σχετικά με την νομοθεσία περί αρχείων και άλλες συναφείς νομοθεσίες σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο και να διευκολυνθεί η μελέτη τους με τη σύσταση βάσης δεδομένων προκειμένου να ενθαρρυνθεί η διάδοση της εν λόγω νομοθεσίας. Την επιμέλεια της εν λόγω βάσης δεδομένων θα πρέπει να έχει η εθνική υπηρεσία αρχείων ενός κράτους μέλους.

(5) Θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της κλοπής αρχειοθετημένων εγγράφων:

– Ανάπτυξη σχεδίου δράσης και κοινών προσανατολισμών των εθνικών υπηρεσιών αρχείων των κρατών μελών που θα καταστήσουν δυνατή την ανταλλαγή πληροφοριών και των βέλτιστων πρακτικών προκειμένου να καταπολεμηθεί η κλοπή αρχειοθετημένων εγγράφων και να προαχθεί η ανάκτηση κλαπέντων εγγράφων.

Β. Τα κράτη μέλη και τα όργανα της Ένωσης θα πρέπει από κοινού να προάγουν την εφαρμογή των μέτρων προτεραιότητας που επισημάνθηκαν στην «Έκθεση για τα αρχεία στη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση» του Ιουνίου 2004 και αναφέρονται στο σημείο Α της παρούσας σύστασης. Η εφαρμογή των εν λόγω μέτρων δεν αναμένεται ότι θα έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Ένωση.

Γ. Θα πρέπει να συσταθεί μία ευρωπαϊκή ομάδα αρχείων αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και των οργάνων της Ένωσης προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεργασία και ο συντονισμός επί γενικών θεμάτων σχετικών με τα αρχεία και η παρακολούθηση των εργασιών που αναφέρονται στην «Έκθεση για τα

[10] DLM= Διαχείριση κύκλου ζωής των εγγράφων

αρχεία στη διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση» του Ιουνίου 2004, και ειδικότερα τα μέτρα προτεραιότητας που αναφέρονται στο σημείο Α της παρούσας σύστασης.

Δ. Το αργότερο τρία έτη μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας σύστασης, η ευρωπαϊκή ομάδα αρχείων θα πρέπει να υποβάλει έκθεση προόδου για την εφαρμογή των μέτρων προτεραιότητας που αναφέρονται στο σημείο Α.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος